

צפויה מתיחות ביחסי ישראל-גרמניה. ממשלת בון תחמק בגלוי מהתביעות הישראליות להעניק לה סיוע כלכלי נרחב, עם תום הסכם השילומים. בבון גוברת הדעה, כי כל עזרה כזאת צריכה להיות מבוססת על עקרונ מסחרי שיבטיח רווחים לגרמניה. ההצעה הגרמנית: השקעות, לא מתנות.

כדי לשנות עמדה זו יארגנו מוסדות יהודיים שונים בעולם מסעות-מחאה נגד גילויים שד נאציזם בגרמניה המערבית, וישמיעו טענות כי ממשלת בון מושפעת מחברים פעילים ושעבר במפלגה הנאצית.

שר האוצר פינחס ספיר יחדש את הצעתו לבטל את הלק הריבית. עד כה התנגדו נציגי ההתיישבות העובדת, מתוך החשד שהדבר יגרם לעלייה גדולה של שערי הריבית על הלוואות הניתנות כיום על ידי בנקים. שר האוצר סבור, כי בלאו הכי משלמים כיום רוב הלואים ריבית גבוהה בהרבה מזו המורית על ידי החוק, אלא שהדבר נעשה במחירת. ביטול החוק יאפשר לאוצר לגבות מס-הכנסה מרווחי הריבית הריאלית.

ד"ר ג'ורג' וייז יחד יזר לבחן כנשיא אוניברסיטת תל-אביב. מאידך עשוי להתפטר רקטור האוניברסיטה, פרופסור בניציון כץ. עריית תל-אביב חוששת, כי אובדן התרומות בגלל הסתלקותו של וייז עלול לגרום לטרידתה של האוניברסיטה. לכן תפעיל לחץ כבד על וייז לשוב ולהתייצב בראש האוניברסיטה, תוך הבטחה שקטה שיורשה לו להיות בה האדם הקובע, כפי ש הוא רוצה.

החזרת חוג "מן הייסוד" לחיק מפא"י תביע, כאשר יוכרר כי אנשי החוג תובעים את לטה מצד מרכז מפא"י, המכשלת במפורש את החלטת הרוחני של פני חס לבון. ראשי מפא"י יתקשו למלא דרישה זו, מתוך החשש כי גם עתה לא יצליחו לגייס רוב מברכו המפלגה. יוצע למן הייסוד להסתפק באישור מחדש, על ידי מזכירות המפלגה, של איגרת אשכול לכנס חולדה, בקנקע כי יש לראות את החלטת ההדחה כמבוטלת.

איסור הקרן ושמואל טולידאנו יצטרפו להעיר בבית-המשפט על פעולתם הגלויה והסמויה. איסור הראל, המכהן כיועץ בטחוני של ראש-הממשלה, וטולידאנו, המכיחן כיועצו לעניינים ערביים, יוד מנו למשפט 16 אנשי שיירתי האחוה של תנועת העולם הזה - כוח חדש, ייחקרו על חלקם בהכשרת הקרקע לפוגרום שאורגן בנתניה לקראת בוא השיירה.

הפתעה תיפול בעיריית תל-אביב. איש סיעת נח"ל שימחה ארליך יודיע להנהלת המפלגה הליברלית, כי אין הוא רואה טעם בשיבה באופוזיציה בעירייה. הוא יאשים את חברו לסיעה מרכזי שטרן בסירוב להתפטר מחברותו במועצת העירייה, למרות שהוא מוסיף לכהן גם כחבר הכנסת. ארליך יתבע ממזכירות המפלגה בתל-אביב ליפות את כוחו לנהל משא ומתן עם המערך על הצטרפותו לקואליציה. המערך עשוי לעודד צעד זה, כדי להשתחרר מן התלות בנציג רפ"י, עורך-הדין מיכאל כספי.

יקוצצו סמכויותיו של המנהל הכללי של משרד הרווחה, ד"ר שמואל זנוויל בהנאה. הוא לא יפטר מתפקידו, אולם כל סמכויותיו יועברו ליו"ר סגן השר החדש, בנימין שחור. לכהן יוצע ליצאת למסע ממושך בתפוצות.

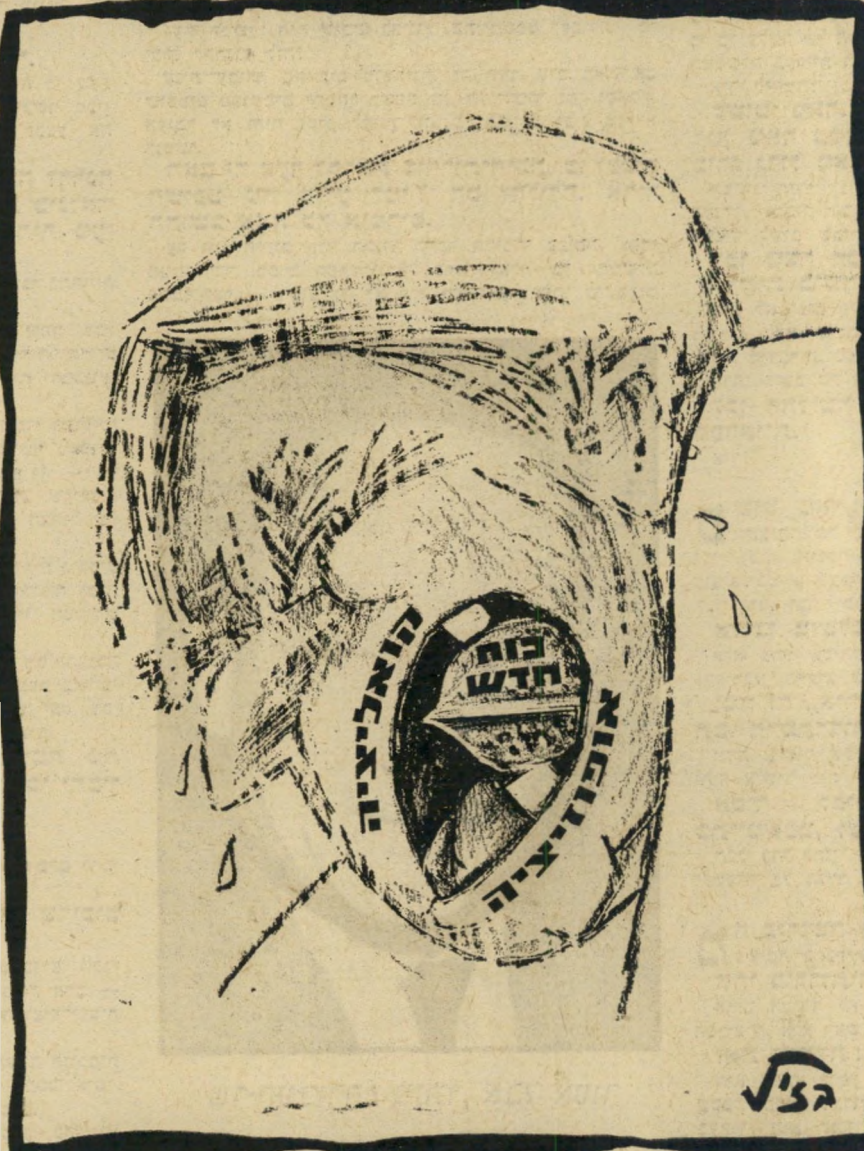
שלמה שמיר לא יחזיק מעמד זמן רב בראש מינהל מקרי קעי ישראל. נגד שמיר מתבטלת פעולת-מרד של עובדי המינהל, תוך שיתוף עם כוחות חזקים מבחוץ. לא ברור עדיין מי נלקח בחשבון כיוורשו.

מפקחי שרותי-התעסוקה יהפכו למרווחים על מצב הבטיחות במיפעלים. למרות ששר-העבודה שלל השבוע הצעה זו, כשהופלתה בכנסת, לא יהיה מנוס מכך. אנשי שרותי-התעסוקה, המבקרים תכופות במיפעלים, לא יבואו במקום מפקחי-הבטיחות הרגילים, שהם מעטים, אלא ידווחו על העדרם של מיקני-בטיחות אלמנטריים, דבר שאינו מצריך הכשרה מיוחדת.

העם הטרגדיה האשותפת

השבוע הזכיר השבוע לאורחי ישראל עובדה, שרבים ממנהיגינו היו רוצים להתייעלם ממנה. שבריעון כדרום הרחוק הוכיח, שהגבולות בין ישראל לבין שכנתה המזרחית אינם יכולים לשנות את העובדה, כי שתייהן אחיות באותו מרחב.

הקשר הופקן, במקרה זה, בצורה טראגית. גשמי-הזעף, שירדו במשך חמש שעות בלבד, מילאו את הערוצים העמוקים של הרי הנגב הדרומי, והמים זרמו כנחלים אדירים אל הערבה. בדרכס פגעו קשות במיכרות ובמיפצל הנחששת של תימנע, השאירו אחריהם נזקים של יותר ממיליון לירות. הם

שיתוף פעולה

גם גרפו את תשתית הכביש החדש בין תימנע ואילת, הערימו מישקעים של חול לאורך המישה קילומטרים של הכביש התייעלם. במשך יממה היתה אילת מנותקת. אולם בצד השני של נחל הערבה היתה המכה אכזרית פי כמה. אותו שבריעון מילא במימיו את ערוצי היראדום, מול תימנע. המים הגואים לא פגעו רק ברכוש, אלא ירדו על עירית מעאן המאוכלת. מדי צית הבתים נפגעו, 70 גחיות נאספו, ולי מעלה ממאה בני המקום עדיין נעדרים. המים שטפו הלאה, אל הערבה, הגיעו לבי סוף אל ימסוף, אחרי שעברו לתוך שטח ישראל והרסו את כריכות המלח שם. אילו קרה האסון בארץ רחוקה, היתה ישראל משגרת, מן הסתם, מישלוח של תרופות ושימכות לנפגעים. אולם הגבול, שלא עמד בפני מכה-הטבע, עמד בפני הריצון האנושי לעזור לשכנים, שהתעורר בלב כמה אזרחים. כל צד ליקק את פצעיו בנפרד.

מפלגות ושוב - כספי, דן

לא היתה כמעט מפלגה אחת, שלא היתה מעוניינת בשבוע האחרון להשתיק את פרי

שת ההלוואות והתרומות שחילק קואופרטיב התחבורה זן לפני מערכת הבחירות של 1959. ההסבר גם היה מובן: כי לא היתה כמעט מפלגה אחת שלא נהנתה מכספים אלה.

אך הסתבר, כי אי-אפשר להשתיק את הפרשה הזאת. שכן היא חושפת, יותר מכל פרשה אחרת שנתגלתה בשנים האחרונות, את פרצופו האמיתי של המישטר, הבנוי על חלוקת-ההנאות תוך הסכם אילם של אופוזיציה וקואליציה, דתיים וחילוניים. והעיקר: מפני שההלוואות והתרומות נעשו על חשבון האזרח הקטן, הנאלץ לנסוע באוטובוס, כי מה שזן נתן למפלגות, הוא הוסיף לתחשיב הוצאותיו ונבה את הסכום המלא מקוני הכרטיסים.

אני האיש. מוקד ההתעניינות השבוע היה חלקה של אחדות-העבודה. במאמץ ליטשש את חלקן שלהן בשלמונים, החלו מפלגות אחדות אף מצהירות על רצונן לדרוש חקירה ממלכתית, כדי לברר את כל הקשור בהענקת הלוואה של 100 אלף לירות לאחדות-העבודה.

עד תחילת השבוע, הוטל כל האשם על מנהל-השעבר של משרד התחבורה, פינחס גינצבורג. הוא האיש, שלדברי מנהל קואופרטיב זן במשטרה, ביקש וקיבל את הלוואה, ללא ריבית. תוך כדי כך גרמו, כי אישיות חשובה אחרת באחדות-העבודה היתה מעורבת בעניין.

בתחילת השבוע התנדבה אותה אישיות לחשוף את חלקה. במכתב למערכת הארץ ובמכתב כמעט-זוהה למערכת העולם הזה - הודיע שר העבודה יגאל אלון: אני האיש.

הוא כתב, בין השאר: "לאחר ההפגזה הסורית על כמה מהישובים בעמק החולה, בסוף 1958, פנו אלי נציגים ממשקי הגליל, מזרמים שונים (וממזכירות הקיבוץ המאוחד בכלל זה) בבקשה כי אתמסר להשגת תשלום הפיצויים המגיעים מהארגונה למשקים הנפגעים, להשגת אשראי נוח לשיקומם של אלו ולביצורם של משקים פגיעים אחרים."

כלומר: לא רק לאלה שנגעו בפועל, אלא גם לאלה שלא נפגעו אבל נחשבו כ"פגועים."

המעשים הטובים. לא היתה זו לדברי אלון, הפעם הראשונה שהוא נטל על עצמו שליחויות מסוג זה. הוא היה מתקשר עם תורמים ומלחים למיניהם, ומשהייתי מקבל את הסכמתו העקרונית של מוסד למתן הלוואה, ניהג הייתי לקשר את המוסד עם המשק הנזקק או עם קרן הקיבוץ המאוחד אשר פעלה מטעם המשקים, כדי שיביאו לכלל מימוש ההלוואה על תנאיה ופרטיה, ובכך היה חלקי בא על סיומו."

כך נהג גם לגבי ההלוואה מקואופרטיב זן. תוך הדגשה כי ביקש הלוואה, נושאת רבית, לצורך זה, הצהיר, לא נזקק לסייעו של איש, ואף לא של פ. גינצבורג שכהן אז כמנהל כללי של משרד התחבורה.

בסך הכל: "אני רואה פסול בכך שאיש ציבור דואג גם למימון הפעולה של מפלגתו, ובלבד שהדבר ייעשה בהקפדה על דרישים נאותות מבחינה ציבורית, ומותרות מבחינה חוקית... אם היה בכך משום טעם לפגם, הרי אני האחראי לכך, אך הנני משוכנע כי סיפולי, מפעם לפעם... נמנים עם מעט מעשי הטובים."

אולם גם לאחר פירסום המכתב, המשיכו לנסר השאלות כמקודם. כאשר נשאל איש מרכזי באחדות-העבודה, אם יוכלו המשקים להציג רישומים בפנינוסייהם, שיוכיחו כי אמנם קיבלו את חלקם באותה הלוואה, הן שיב: "זה כמעט בלתי אפשרי. הכסף לא שולם ישר למשקים, אלא לקרן הקיבוץ המאוחד. הקרן שילמה למשקים כל מיני סכומים, וצריכים לבדוק את הרישומים של חודשים רבים ולחקור למה מתייחס כל סכום, כדי למצוא את התשלומים האלה." לחקור - את כולן. לו גם היו כל העצונות האלה נכונות, היתה נשאת בעינה השאלה העיקרית: האם הענקת ההלוואה על-ידי זן באה רק כדי לשמור על יחסיים טובים עם המפלגה השולטת במשרד התחבורה? ביחוד שזן סבל קשות מגריצון, ולוה בעצמו הלוואות מנבקים. והעיקר: האם יצר גינצבורג את הקשר הריאשון בין זן לבין אלון? על שאלות אלה לא ניתנה תשובה, וספק אם תימצא להן תשובה מוסמכת, כל עוד לא תיערך חקירה משפטית.

אם אמנם תיווצר דעת-קהל חזקה די הצורך, שתאלץ את לוי אשכול למנות ועדת